

Hur man arbetar med frågeformuläret

Utredningen handlar dels om att påvisa överkänslighet mot födoämnen, dels om att frikänna födoämnen som patienten på felaktiga grunder tror sig vara överkänslig för och då framför allt se till att patienten inte i onödan avstår från viktiga basfödoämnen. Betydelsen av en noggrann anamnes är därför viktigast. För att få struktur på födoämnesanamnesen rekommenderas frågeformulär.

Detta formulär ger bl. a en relativt utförlig bild av om patienten undviker viktiga basfödoämnen (mejeriprodukter, mjöl, baljväxter, kött, fisk och ägg; markeras med VERSALER och samt gråa fält) och om detta påverkar vikten ogynnsamt.

Förslagsvis kan man räkna ut Body Mass Index (BMI) som är ett användbart mått för viktbedömning.

Formeln för BMI är: vikten (kg)/längden² (m²).

BMI <18 räknas som ett lågt värde.

Patienter med anamnes på anafylaktiska reaktioner samt patienter med lågt BMI och/eller patienter, som är överkänsliga mot baslivsmedel och undviker något eller några av dessa helt, bör remitteras för specialistbedömning.

Frågeformuläret ger även en antydning om mekanismer bakom symtomen.

- Födoämnen markerade med "**Br**" är *björkrelaterade* födoämnen. Har patienten en björkallergi med positiv pricktest/RAST anger patienten ofta symtom framför allt från munhåla/svalg.
- Födoämnen markerade med "**Kh**" är födoämnen som innehåller olika *kolhydrater* såsom *fruktos, sorbitol, laktos, stärkelse*. Patienter med anamnes på colon irritabile kan förväntas få ökade besvär av dessa födoämnen, s k *symptomgivande kolhydratmalabsorption*
- Födoämnen markerade med "**Ca**" innehåller *capsaicin* och kan förväntas ge framför allt symtom från hud och mag-tarmkanal.
- Födoämnen markerade med "**Hf**" eller "**A**" är *histaminfrisättande födoämnen* eller födoämnen innehållande *biogena aminer*. Kan ge allergiliknande symtom från framför allt hud och mag-tarmkanal.
- Födoämnen markerade med "**Gr**" är *gråborelaterade* födoämnen och kan, hos vissa gråboallergiker, ge symtom från olika organ
- Födoämnen markerade med "**Lr**" är relaterade till *latexallergi* och kan ge symtom från olika organ.
- Födoämne markerat med "**Grä**" är relaterat till *gräsallergi* och kan ge symtom från olika organ
- Födoämne markerat med "**Kv**" är relaterat till *kvalsterallergi* och kan ge symtom från olika organ
- Födoämne markerat med "**L**" innehåller *lektiner* som är ett kolhydratbindande protein och som kan ge symtom p.g.a. dess histaminfrisättande effekt men även genom IgE-medierad allergi.
- Födoämnen markerade med "**B**", "**S**", "**Su**" är födoämnen som innehåller *bensoesyra, salicylsyra* och *sulfiter*. Kan vara naturligt förekommande eller tillsättas i konserverande syfte. Kan i sällsynta fall ge allergiliknande symtom hos patienter som i de flesta fall redan har en atopisk sjukdom såsom eksem eller astma

Tiden mellan födointag och symtom kan även ge en uppfattning om mekanismen. Snabbreaktion talar för en IgE-förmedlad allergi. Betydligt svårare är det att ställa diagnosen om symtom uppträder först många timmar efter intaget eller kanske först efter en längre tids regelbunden konsumtion av födoämnet. Senreaktion och negativ pricktest/RAST talar mot IgE-förmedlad allergi. Frågeformuläret ger en uppfattning om samband mellan tidsförlopp och symtom vid födoämnesreaktion.